

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper (przewodniczący)
SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)
SSN Anna Owczarek

w sprawie ze skargi J. S. o wznowienie postępowania
zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego
z dnia 8 lutego 2012 r.
w sprawie z powództwa T. W. i W. W.
przeciwko J. S.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 czerwca 2015 r.,
zażalenia pozwanego
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 22 kwietnia 2015 r.,

- 1. oddała zażalenie;**
- 2. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania zażaleniowego;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego adwokat A. C. kwotę 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Pozwany J. S. złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 8 lutego 2012 r., w którym oddalono apelację tego pozwanego, wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 24 października 2011 r. (k. 396 akt sprawy [...]). Jako podstawę wznowienia postępowania wskazał art. 403 § 2 k.p.c. Skarżący wywodził, że po zakończeniu sprawy cywilnej o sygn. akt [...] doszło do wydania wyroku skazującego M. P. (pełnomocnika pozwanego; wyrok Sądu Okręgowego z dnia 23 października 2014 r., sygn. akt [...]). Wydanie wyroku karnego stanowi nowy dowód, który nie mógł być powołany w poprzednim postępowaniu cywilnym, a miał on istotny wpływ na rozstrzygnięcie w sprawie cywilnej, zakończonej zaskarżonym orzeczeniem.

Sąd Apelacyjny zaskarżonym postanowieniem odrzucił skargę, wyjaśniając, że nie wystąpiła podstawa skargi wskazana w art. 403 § 2 k.c. Samo wydanie wyroku przez sąd karny nie przesądza o istnieniu nowej okoliczności lub nowego dowodu w rozumieniu tego przepisu. Z treści wyroku karnego, w którym ostatecznie zmieniono opis czynu przypisanego M. P., wynika, że osobę tę skazano za wyłudzenie od skarżącego kwoty 14.500 zł na poczet wydatków związanych z uregulowaniem kwestii własnościowych sprzedawanej działki. Nie badano natomiast kwestii odpowiedzialności karnej M. P. za działania podejmowane bez wiedzy pozwanego ze szkodą dla jego interesów, akt oskarżenia nie obejmował bowiem takiego zarzutu.

W związku z tym, że spór cywilny między powodami (kontrahentami umowy przedwstępnej nabycia nieruchomości) i pozwanym skarżącym (jako sprzedającym) dotyczył odszkodowania spowodowanego niewykonaniem przez pozwanego tej umowy, w sporze tym mogłyby być podnoszone przez pozwanego odpowiednie zarzuty dotyczące skuteczności pełnomocnictwa udzielonego M. P. Skazanie tej osoby nie ma natomiast żadnego znaczenia dla wyniku postępowania cywilnego o odszkodowanie, nie ma też znaczenia dla oceny podstawy do wznowienia postępowania to, że powodowie (kontrahenci pozwanego) z procesem odszkodowawczym wystąpili przeciwko pozwanemu (skarżącemu) a nie przeciwko M. P.

W zażaleniu na to postanowienie skarżący podnosił naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. i art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 403 § 2 k.p.c. Wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Skarżący w zażaleniu wskazuje zarówno na prawomocny wyrok sądu karnego z dnia 23 października 2014 r., w którym doszło do skazania M. P., jak i na to, że wyrok ten można traktować jako nowy środek dowodowy, z którego pozwany nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu o odszkodowanie (art. 403 § 2 k.p.c.). Obie wskazane podstawy mają, zdaniem skarżącego, bezpośredni związek z zaskarżonym wyrokiem. Uzasadnienie wyroku karnego świadczy o tym, że M. P. wprowadził pozwanego w błąd w zakresie ustanowienia umocowania dla niego, a jednocześnie wyrok ten wskazuje na to, że oskarżony działał z pełną premedytacją w związku z udzieleniem mu pełnomocnictwa.

Wskazując na elementy stanu faktycznego (przebiegu postępowania o odszkodowanie, rolę M. P. jako pełnomocnika pozwanego –sprzedającego), Sąd Apelacyjny trafnie wskazał na to, że M. P. został skazany za przestępstwo wyłudzenia od pozwanego kwoty 14.500 zł na poczet wydatków związanych z uregulowaniem własności działki gruntu. Akt oskarżenia nie obejmował natomiast kwestii podejmowania przez M. P. działań bez wiedzy pozwanego i ze szkodą dla jego interesów. Poprzedni spór w sprawie cywilnej o odszkodowanie toczył się między pozwanym a kupującymi, a nie między pozwanym i jego pełnomocnikiem. M. P. występował jako pełnomocnik pozwanego, nie działał z przekroczeniem umocowania, a pozwany nie wykazał w postępowaniu cywilnym, że nastąpiły nieprawidłowości w samym udzieleniu umocowania. Przedmiot procesu cywilnego (rozstrzygnięcie o odszkodowaniu od pozwanego) nie pozostawał w związku ze skazaniem pełnomocnika pozwanego w kolejnym postępowaniu karnym za

przestępstwo wyłudzenia przez tego pełnomocnika od pozwanego kwoty 14.500 zł. Nie można zatem przyjąć, że wydanie wyroku skazującego M. P. pozostawało jakoby w bezpośrednim związku z prawomocnym rozstrzygnięciem w sprawie o odszkodowanie. Wyrok karny nie stanowi też nowego środka dowodowego w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

Należy stwierdzić, że przepis art. 5 k.p.c. nie może stanowić samodzielnej ani dodatkowej podstawy wznowienia postępowania cywilnego. Nie może też służyć - jak wywodzi skarżący - jako „kryterium pomocnicze, przez pryzmat którego należy oceniać zasadność skargi”. Katalog podstaw wznowienia postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem, określono w sposób wyczerpujący w przepisach k.p.c.

Z tych powodów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie skarżącego (art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.).

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono stosownie do art. 98 k.p.c. i art. 109 § 1 k.p.c. Odstąpiono od obciążenia pozwanego kosztami postępowania zażaleniowego stosownie do postanowień art. 102 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 16 lutego 2015 r., k. 73-74 akt sprawy).